

СИЛАБУС КУРСУ ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДИЗАЙНУ

Галузь знань: **02 «Культура і мистецтво»**
Спеціальність: **022 Дизайн**
Ступінь вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Освітньо-професійна програма: **«Графічний дизайн»**

Рік навчання: **3 для ОПП 2024 р. (2026-2027 н.р.)**
семестр: **5**

Кількість кредитів: **5**
мова викладання: **українська**

КЕРІВНИК КУРСУ

ППП: д. архіт., проф. **Дячок Оксана Миронівна**

Контактна інформація: Ternopil-oks@wunu.edu.ua, (0352) 47-50-50#19-222

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Історія та теорія дизайну» має на меті надати студентам цілісні знання про витoki й етапи розвитку дизайну як виду проектно-художньої діяльності, ознайомити з основними досягненнями світового та українського графічного дизайну, сприяти розумінню актуальних проблем, нових завдань і стилістичного розмаїття сучасного графічного дизайну. Особлива увага приділяється усвідомленню місця дизайну в системі художніх, проектних практик, а також вивченню закономірностей графічного дизайну як форми візуальної комунікації, що відповідає вимогам сучасного інформаційного середовища.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1 Зародження та становлення дизайнерського мистецтва			
2 / 2	Вступ. Історія розвитку дизайну в світі. Народження професії дизайнера	Нова доба (XVII - поч. XIX ст.) як період інтенсивного розвитку мистецтва, архітектури і дизайну. Промислова революція та інституалізація дизайну як основного виду діяльності.	поточне опитув., зарисовки
2 / 2	Історія та походження графічного дизайну.	Класифікація графічного дизайну за категоріями. Перші приклади графічного дизайну в культурі різних народів. Верстат Й.Гутенберга та його вплив на друкарське мистецтво. Історія розвитку мистецтва плакатів.	дискусія, есе
2 / 2	Графічний дизайн в Україні у першій третині XX століття.	Творчість Василя Кричевського. Олена Кульчицька – представниця західноукраїнської графічної школи. Український авангард у творчості Казимира Малевича, Олександра Екстера, Анатолія Петрицького. Мистецька школа бойчукістів. Ілюстрації Анатолія Базилевича.	поточне опитування
2 / 2	Шляхи становлення українського	Розвиток інфраструктури художньо-промислової	поточне

	дизайну.	освіти в Україні. Розширення діапазону спеціальностей в дизайні.	опитування
2 / 2	Носії українського графічного стилю.	Суспільні, побутові, історичні, культурні контексти українського стилю, формування явища «український дизайн». Графічний дизайн України початку III тисячоліття. Український дизайн на світовій сцені.	творче завдання
2 / 2	Еволюція української ідентичності у графічному дизайні: від народного орнаменту до сучасної візуальної культури.	Формування українських візуальних символів. Роль традиційного орнаменту у збереженні культурної спадщини. Зміна носіїв і стилістичних підходів у графічному дизайні з часів Київської Русі, крізь час козацтва, модерну XX століття і до сучасності. Переосмислення української ідентичності в умовах глобалізації та війни.	творче завдання
2 / 2	Сучасні напрями і концепції в дизайні	Глобальні та локальні візуальні тренди Нові виклики: діджиталізація, UX/UI, AR/VR, штучний інтелект. Біодизайн, дизайн майбутнього. Дизайн і технологія: взаємодія з медіа та інтерфейсами.	творче завдання

Змістовий модуль 2. Теорія дизайну

2 / 2	Сучасні проблеми дизайну, нові завдання та різноманіття ідей і напрямів сучасного графічного дизайну	Вплив соціокультурних змін на дизайн: між глобалізацією та локальністю. Дизайн у добу інформаційного перенасичення: як зберегти чіткість і впізнаваність. Проблема авторства та плагіату у візуальній культурі. Екологічність і сталий розвиток у графічному дизайні.	поточне опитування
2 / 2	Дизайн як міждисциплінарне явище	Поєднання мистецтва, науки і технологій. Філософія проєктної діяльності.	поточне опитування
2 / 4	Основні поняття та категорії теорії дизайну	Форма, функція, структура, композиція Семіотика в дизайні: знак, символ, метафора, код Поняття візуальної комунікації: зміст і форма повідомлення. Поняття стилю, концепції, образу, ідентичності .	творче завдання
2 / 4	Принципи композиції у дизайні	Основи композиційної побудови (центр, рівновага, симетрія/асиметрія). Ритм, масштаб, пропорції, динаміка, контраст, гармонія. Поняття ієрархії, візуальної логіки та зчитуваності. Закон гештальту у візуальному сприйнятті.	творче завдання
2 / 4	Естетика та візуальна культура	Естетичні категорії в дизайні (краса, емоційність, виразність). Стилістичні тенденції: від модернізму до пост дизайну. Візуальна культура як контекст створення дизайнерського продукту. Національна айдентика і візуальні коди культури.	творче завдання
2 / 4	Соціокультурний вимір дизайну	Дизайн і суспільство: функції соціального дизайну. Етика дизайну: відповідальність, маніпуляція, авторство. Інклюзивність, екологічність, сталий розвиток у графічному дизайні. Дизайн у контексті війни та криз: візуальні меседжі опору, надії, пам'яті.	творче завдання
2 / 2	Процес дизайнерського мислення	Етапи дизайнерського процесу: від ідеї до реалізації. Методологія дослідження і створення концепції. Прототипування, тестування,	поточне оцінювання

		візуальна презентація. Роль аналітики, рефлексії та критичного мислення.	
2 / 4	Основні поняття теорії дизайну	Форма та функція. Візуальна комунікація. Система знаків і семіотика. Естетика. Стиль та айдендика. Креативність і концепція. Інтердисциплінарність. Процес проектування.	творче завдання
2 / 4	Ключові поняття теорії композиції в дизайні. Колір у графічному дизайні	Композиція. Баланс. Ритм. Акцент (домінанта). Гармонія. Пропорції. Контраст. Колір. Специфіка емоційно-психологічного сприйняття кольору. Колорит та його різновиди. Національно-культурна інтерпретація кольору. Сучасна символіка кольорів.	творче завдання
32/44			екзамен

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Абрамкіна Д. Мистецтво епохи Відродження. *Мистецтво та освіта*. 2011. № 3. С. 39-42.
2. Александрович В. Українське мистецтво другої половини ХУІІ століття. *Історія в школах України*. 2004. №6. С.50-53.
3. Білодід Ю. Основи дизайну: Навчальний посібник / Юрій Білодід, Олена Поліщук., 2004. 239 с.
4. Гонтова Л. Українське мистецтво. ІІ половина ХХ ст. К. : Ред. загальнопед. газ., 2005. 112 с.
5. Графіка. Декоративно-прикладне мистецтво: каталог музейної збірки : [в 2 ч.]. Ч. 2 / Тернопільський обл. худ. музей ; авт. вступ. ст. І. Дуда ; [упоряд. О. М. Войтович, С. М. Бошко, О. Р. Ваврик [та ін.] ; за ред. І. М. Дуди. Тернопіль : Астон, 2008. 144 с.
6. Дизайн: Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайну меблів та інтер'єра. Навчальний посібник. — Київ: Центр навчальної літератури, 2004.
7. Кашуба-Вольвач О. Українська академія мистецтва. Історія заснування та фундатори. Київ: Родовід, 2015. 272 с.
8. Коляда І. Казимир Малевич. Харків: Фоліо, 2018. 128 с.
9. Народне мистецтво/Національна спілка майстрів народного мистецтва України.2001. №3-4.
10. Народне мистецтво/Національна спілка майстрів народного мистецтва України.2003. №1-2.
11. Основи дизайну архітектурного середовища : Підручник / В. О. Тімохін,
12. Татіївський П. Особливості становлення та перспективи розвитку дизайну в Україні: Дис. канд. техн. наук: 05.01.03 / НАН України ; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Рильського. К., 2002. 190 арк.
13. Хома І. Я., Сова А. О., Мина Ж. В.. Історія української культури. Навчальний посібник. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 356 с.
14. Художник, який відкрив Україну світу: 155 років від дня народження Миколи Пимоненка / підгот. Віктор Шпак // *Урядовий кур'єр*. 2017. 18 бер. (№ 52). С. 7.
15. Художня культура світу. Європейський культурний регіон / Н. Є. Миропольська, Е. В. Белкіна, Л. М. Масол, О. І. Оніщенко. Київ : Вища школа, 2001. 191 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Екзамен

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15	40
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. 2. Модульний контроль 1 проводиться в кінці 7 теми на практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання творчих завдань та зарисовок, есе.		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. 2. Модульний контроль 2 проводиться в кінці 16 теми на практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання творчих завдань та зарисовок		Захист презентацій	Реферат, інтерв'ю	Тести (4 теоретичних питання) та одне практичне завдання

Шкала оцінювання

<i>За шкалою ЗУНУ</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-16
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft)	1-16
3.	Інформаційна мережа Інтернет	1-16
4.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-16